

**GUIA DE
L'ESTUDIANT
2009-2010**

FACULTAT D'EDUCACIÓ

GRAU EN MESTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	1
FACULTAT D'EDUCACIÓ	2
Estructura	2
Departaments	2
Òrgans de govern	2
CALENDARI ACADÈMIC	4
ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS	5
Metodologia	5
Procés d'avaluació	6
PLA D'ESTUDIS	8
Ordenació temporal de l'ensenyament	8
ASSIGNATURES TRONCAL I OBLIGATÒRIES DE PRIMER CURS	11
Didàctica Artística I	11
Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent	13
Naturalesa del Coneixement Artístic i Literari	17
Didàctica i Currículum Escolar	21
Educació Audiovisual i TIC	24
Naturalesa del Coneixement Científic i Matemàtic	28
Psicologia del Desenvolupament	32
Llengua anglesa per a Usos Acadèmics	34
Sociologia de l'Educació	36
Tècniques d'Expressió i Comunicació	39

PRESENTACIÓ

En nom de tota la Facultat d'Educació del professorat i del personal d'administració i serveis em plau donar-te una cordial benvinguda. La teva promoció serà la primera dels nous graus adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior. Quan acabis els estudis que ara iniciés tindràs una titulació homologada a tota la Comunitat Europea.

A la Facultat d'Educació de la Universitat de Vic hem volgut aprofitar aquest fet per renovar els nostres plans d'estudi, actualitzar-los per oferir-te una formació sòlida, àmplia i més aprofundida perquè en acabar-los puguis exercir la professió amb la màxima preparació. Segur que, si has triat aquests estudis, és perquè t'agrada treballar en el camp de l'educació. Tots plegats farem el que estigui al nostre abast perquè durant els anys que estudiaràs a la nostra Facultat, no solament et preparis per a aquesta professió, sinó perquè t'agradi encara una mica més.

La normativa acadèmica que regeix l'organització dels estudis la trobaràs a les darreres pàgines de l'Agenda de la Universitat de Vic, que es lliura en el moment de fer la matrícula. També és important que tinguis en compte que a través del Campus Virtual, (hi pots accedir a través del portal web de la UVic), pots obtenir molta més informació acadèmica: els horaris de curs, el teu expedient acadèmic, els tràmits que s'han de fer per a reconèixer crèdits o convalidar assignatures, etc.

Finalment, només et volem fer saber que el personal d'administració i serveis, que trobaràs a la secretaria de la Facultat d'Educació (Edifici C primer pis), el professorat, l'equip de deganat estem a la teva disposició per orientar-te i acompanyar-te durant tot el curs, i tots els anys que estudiaràs aquí.

Pere Pujolàs i Maset

Degà de la Facultat d'Educació

FACULTAT D'EDUCACIÓ

Estructura

La Facultat d'Educació de la Universitat de Vic ofereix els ensenyaments següents:

- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Primària
- Diplomatura de Mestre. Especialitat de Llengua Estrangera
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Especial
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Física
- Diplomatura d'Educació Social
- Llicenciatura de Psicopedagogia
- Llicenciatura de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- Grau en Mestre d'Educació Infantil
- Grau en Mestre d'Educació Primària
- Grau en Educació Social
- Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

Departaments

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els Departaments, que agrupen el professorat d'unes mateixes àrees.

Actualment hi ha cinc departaments:

- Departament de Ciències i Ciències Socials. Directora: Isabel Sellas Ayats
- Departament d'Expressions Artístiques, Motricitat Humana i Esport. Director: Eduard Comerma i Torras
- Departament de Filologia. Director: Francesc Codina i Valls
- Departament de Pedagogia. Director: Antoni Tort i Bardolet
- Departament de Psicologia. Director: Àngel Serra i Jubany

Òrgans de govern

El Deganat

La gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat correspon al Deganat, constituït pels membres següents:

- Pere Pujolàs i Maset, degà
- Josep Casanovas i Prat, cap d'estudis
- Mercè Carrera i Peruga, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Infantil
- Olga Pedragosa i Xuclà, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Primària
- Núria Simó i Gil, coordinadora dels estudis d'Educació Social
- Joan Arumí i Prat, coordinador dels estudis de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- José Ramón Lago i Martínez, coordinador dels estudis de Psicopedagogia

El Consell de Direcció

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

- El degà de la Facultat, que el presideix
- La resta de membres de l'equip de deganat de la Facultat
- Els directors de Departament

CALENDARI ACADÈMIC

Vacances:

- Nadal: Del 23 de desembre de 2009 al 6 de gener de 2010, inclosos
- Setmana Santa: Del 27 de març al 5 d'abril de 2010, inclosos

Dies festius:

- Diumenge 1 de novembre de 2009 – Tots Sants
- Dilluns 12 d'octubre de 2009 – El Pilar
- Dissabte 5 de desembre de 2009 – No lectiu
- Dilluns 7 de desembre de 2009 – Pont
- Dimarts 8 de desembre de 2009 – La Puríssima
- Divendres 23 d'abril de 2010 – Sant Jordi
- Dissabte 24 d'abril de 2010 – No lectiu
- Dissabte 1 de maig de 2010 – Festa del Treball
- Dilluns 24 de maig de 2010 – Segona Pasqua
- Dijous 24 de juny de 2010 – Sant Joan
- Divendres 25 de juny de 2010 – Pont
- Dissabte 26 de juny de 2010 – No lectiu
- Dilluns 5 de juliol de 2010 – Festa Major
- Dissabte 11 de setembre de 2010 – Diada Nacional

ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc. que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un fisioterapeuta, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar un treballador social.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

- Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.
- Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.
- Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar

orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana la creació d'eines de planificació per a l'alumnat per tal que pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball és el document que ha de reflectir la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que planifica temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que serveix de guia per planificar els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concretaran i planificaran els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball s'ha de centrar bàsicament en el treball de l'estudiant i ha d'orientar-lo perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot organitzar-se seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent.

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

- **Avaluació de procés:** Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc.
- L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o

s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del semestre.

- **Avaluació de resultats:** Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treballs individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats d'avaluació.

Els estudiants que no superin l'avaluació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica	100.00
Obligatòria	101.00
Optativa	30.00
Treball de fi de carrera	9.00
Total	240

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica Artística I	3.00	Obligatòria
Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent	6.00	Formació Bàsica
Naturalesa del Coneixement Artístic i Literari	9.00	Formació Bàsica
Didàctica i Currículum Escolar	6.00	Formació Bàsica
Educació Audiovisual i TIC	6.00	Obligatòria
Naturalesa del Coneixement Científic i Matemàtic	6.00	Formació Bàsica
Psicologia del Desenvolupament	6.00	Formació Bàsica
Llengua anglesa per a Usos Acadèmics	6.00	Formació Bàsica
Sociologia de l'Educació	6.00	Formació Bàsica
Tècniques d'Expressió i Comunicació	6.00	Formació Bàsica

SEGON CURS

	Crèdits	Tipus
Escola Infantil. Aula 0-3	6.00	Formació Bàsica
Evolució de l'Educació Contemporània	6.00	Formació Bàsica
Fonaments i Estratègies d'Atenció a la Diversitat	6.00	Formació Bàsica
Psicologia de l'Educació	6.00	Formació Bàsica
Psicologia de la Primera Infància. 0-6 anys	6.00	Formació Bàsica
Desenvolupament Psicomotor i Expressió Corporal	7.00	Formació Bàsica
Educació Musical I	3.00	Obligatòria
Escola Infantil. Aula 3-6	6.00	Formació Bàsica
Pràctiques I. (Seminari i estada a l'escola)	8.00	Obligatòria
Família, Escola i Entorn	6.00	Formació Bàsica

TERCER CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica Artística II	6.00	Obligatòria
Didàctica de la Llengua Anglesa ("Teaching English")	3.00	Obligatòria
Didàctica de la Matemàtica I	3.00	Obligatòria
Didàctica del Llenguatge I	6.00	Obligatòria
Optativa I	6.00	Optativa
Didàctica del Llenguatge II	6.00	Obligatòria
Didàctica del Coneixement del Medi I	3.00	Obligatòria
Educació Musical II	6.00	Obligatòria
Optativa II	6.00	Optativa
Pràctiques II. (Seminari i estada a l'escola)	15.00	Obligatòria

QUART CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica de la Matemàtica II	6.00	Obligatòria
Didàctica del Coneixement del Medi II	6.00	Obligatòria
Literatura Infantil	3.00	Obligatòria
Optativa III	6.00	Optativa
Optativa IV	6.00	Optativa
Optativa V	6.00	Optativa
Pràctiques III (Seminari i estada a l'escola)	18.00	Obligatòria
Seminari. Treball de Fi de Grau	3.00	Treball de fi de carrera
Treball de Fi de Grau	6.00	Treball de fi de carrera

ASSIGNATURES TRONCALS I OBLIGATÒRIES DE PRIMER CURS

Didàctica Artística I

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura és una introducció a la didàctica artística. El seu plantejament és teòric i pràctic i vol dotar l'alumnat de coneixements, estratègies i recursos per treballar l'educació artística a les aules de l'etapa d'educació infantil. El caràcter transversal de l'assignatura permet vincular-la amb altres matèries afins al grau.

- Donar a conèixer els codis, els procediments teòrics bàsics i estratègics que permetin als futurs mestres incorporar l'expressió plàstica al procés d'ensenyament-aprenentatge a l'etapa d'educació infantil.
- Veure l'educació artística com un aprenentatge significatiu pel desenvolupament del nen.
- Veure l'educació artística com una pràctica transversal i inclusiva. Treballar la relació entre art i societat, entorn des de l'escola.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesi
- Tenir capacitat d'organitzar i de planificar
- Disposar d'instruments per transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat
- Tenir habilitat per treballar i comunicar-se en un equip interdisciplinari
- Tenir creativitat (generar noves idees trobant solucions originals als problemes)

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Saber promoure adquisició d'hàbits entorn a l'autonomia, la llibertat, la curiositat, l'observació, l'experimentació, la imitació, l'acceptació de normes i límits, el joc heurístic i simbòlic.
- Portar a terme processos de creació i adaptació de material educatiu
- Saber planificar les seqüències d'aprenentatge i l'organització de les situacions de treball a l'aula i a l'espai de joc, identificant les peculiaritats del període 0-3 i del període 3-6.
- Saber utilitzar el joc com a recurs didàctic, així com dissenyar activitats d'aprenentatge basades en ell i en principis lúdics.
- Elaborar propostes didàctiques que fomentin la vivència, la percepció, la representació i l'expressió musical, artístic-plàstica, les habilitats motrius, el dibuix i la creativitat.
- Promoure la sensibilitat relativa a l'expressió plàstica, musical, corporal i a la creació artística.

CONTINGUTS:

1. La plàstica com a llenguatge
  1. El punt i la línia
  2. El color
  3. La forma i la composició
  4. La matèria i la textura
  5. El volum
2. La didàctica de l'expressió plàstica
  1. Producció de material didàctic per l'aula
  2. Recursos metodològics: experiències artístiques a l'escola i experiències didàctiques en els centres d'exposició
3. El treball per projectes
  1. El projecte com a pràctica transversal i relacional
  2. La recerca: fonts d'informació
  3. El procés de treball com a terreny d'experimentació, joc i descoberta
  4. La producció: correcció formal i conceptual
  5. La presentació

AVALUACIÓ:

L'avaluació és continuada i consta de:

- *Avaluació de procés*: Avaluació de les activitats realitzades a les sessions de treball dirigit, assistència i participació activa a l'aula i a les sessions de tutoria.
- *Avaluació de resultats*: Avaluació d'un projecte realitzat individual i un en grup, que consisteix en la creació d'una guia didàctica sobre entorn i observació adaptat a l'etapa d'educació infantil.

La nota final de l'assignatura serà el resultat de les notes que corresponguin a l'avaluació de procés (40%) i a l'avaluació de resultats(60%).

BIBLIOGRAFIA:

- Berger, J.; Christie, J. *Te mando este rojo cadmio... Cartes entre John Berger i John Christie*. Barcelona: Actar, 2000.
- Berger, J. *Modos de ver*. Barcelona: Gustavo Gili, 2000.
- Dolci, M. *In-fân-ci-a educar de 0 a 6 anys. Jo i les ombres*. Barcelona: A.M. Rosa Sensat, 1994.
- Hargreaves, D.J. *Infancia y educación artística*. Madrid: Morata.
- Heller, E. *Psicología del color*. Barcelona: Gustavo Gili, 2004.
- Xarxa Territorial d'Educació Infantil a Catalunya. *Documentar, una mirada nova d'infància educar de 0 a 6 anys*. Barcelona: A.M. Rosa Sensat, 2009.
- Munari, B. *I Prelibri*. Corraini, 2002.
- Munari, B. *Cappucetto bianco*. Maurizio Corraini, 2001.
- Viladebó, C. *Alexander Calder. Les mobiles de Calder*. París, 1961.

Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

- Adquirir les competències necessàries per a dur a terme la tasca professional
- Conèixer i reflexionar sobre els elements interns i externs que conformen el marc pedagògic, l'estructura, el funcionament i la vida d'un centre escolar.
- Fonamentar-se en una visió sistèmica de l'escola, els seus elements i els agents amb els quals s'interrelaciona a l'hora de fer anàlisi, interpretacions i presa de decisions educatives
- Reconèixer i analitzar indicadors de l'estructura organitzativa dels centres per poder prendre decisions de millora en el seu funcionament.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesis.
- Tenir capacitat d'organitzar i de planificar.
- Tenir capacitat per a saber prendre decisions.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Preocupar-se per l'actualització dels coneixements professionals i assumir la necessitat de la formació permanent.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Situar l'escola infantil en el sistema educatiu espanyol, en el context europeu i en l'internacional. Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en educació infantil
- Conèixer la legislació que regula les escoles infantils i la seva organització
- Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i del centre
- Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica i sobre la pròpia pràctica
- Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació que es puguin establir en un centre.

CONTINGUTS:

1. L'escola i l'educació
  1. Finalitats de l'educació
  2. L'escola com a eina social. Centres educatius i entorn social
  3. Paradigmes educatius i escola
2. Fer de mestres
  1. El perfil professional de les i dels mestres: competències
  2. Tasques i responsabilitats dels i de les mestres en la interacció. La funció tutorial
3. El marc legal i les polítiques educatives
  1. Legislació de l'àmbit educatiu.

2. Escolarització i polítiques educatives
3. Caracterització laboral i professional de les i dels mestres
4. Organització del centre educatiu
  1. Estructura del sistema Educatiu
  2. Tipologies dels centres educatius
  3. Estructura organitzativa de l'escola
5. La presa de decisions del centre com a comunitat educativa
  1. L'autonomia del centre educatiu.
  2. Documents i instruments per a l'organització i la gestió escolar
  3. L'organització dels òrgans personals
  4. L'organització dels recursos materials
  5. L'organització dels recursos funcionals
  6. Les relacions amb l'entorn

AVALUACIÓ:

S'avaluaran i hauran d'estar aprovats tots els treballs individuals i col·lectius que es realitzin al llarg de l'assignatura.

Avaluació de procés: 20%

- assistència i participació a classe
- activitats i pràctiques de classe
- tutoria individual
- tutoria grupal

Avaluació de resultats: 80%

- treball individual i grupal sobre una lectura (35%)
- treball individual i grupal sobre el bloc 3 i 4 del temari (25%)
- examen sobre el bloc 5 (20%)

BIBLIOGRAFIA:

General

- Carda, Rosa M., Larrosa, Faustino (2007): *La organización del centro educativo. Manual para maestros*. Alicante: Club universitario.
- Cantón, Isabel (coor.) (1996): *Manual de organización de centros educativos*. Barcelona: Oikos-tau.
- Cela, Jaume, Palou, Juli (2004): *Va de mestres. Carta als mestres que comencen*. Barcelona: Rosa Sensat.
- Fullan, Michael i Hargreaves, Andy (1997): *¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela?* Sevilla: Publicaciones MCEP.
- Gairin, Joaquin i altres (1996): *Manual de organización de instituciones educativas*. Madrid: Escuela Española.
- Santos Guerra, Miguel Angel (1997): *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas*. Archidona: Aljibe.

Bloc 1. L'escola i l'educació

- Delors, Jacques (1996): *La educación encierra un tesoro. Informe de la Unesco*. Madrid: Santillana.
- Gimeno, José (2000): *La educación obligatoria: su sentido educativo y social*. Madrid: Morata.
- Gimeno, José i Pérez, Ángel (1992): *Comprender y transformar la enseñanza*. Madrid: Morata.
- Imbernón, Francesc (coord.) (1999): *La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato*. Barcelona: Graó.
- Morin, Edgar (2001): *Los siete saberes necesarios para la educación del futuro*. Barcelona: Paidós.
- Pérez Gómez, Angel (1998): *La cultura escolar en la sociedad neoliberal*. Madrid: Morata.

Bloc 2. Fer de mestres

- Arnaiz, Pere i altres (2001): *La acción tutorial*. Barcelona: Graó.
- Comellas, M. Jesús (coord) (2002): *Las competencias del profesorado para la acción tutorial*. Barcelona: Praxis.
- Giner, Antoni i altres (2008): *La tutoria y el tutor. Estrategias para su práctica*. Barcelona: Horsori (Cuadernos de Formación del Profesorado, 21).

Bloc 3. El marc legal i les polítiques educatives

- DDAA (2002): *Informe educativo 2002. La calidad del sistema educativo*. Madrid: Santillana/Fundación Hogar del empleado.
- Escamilla, Amparo i Lagares, Ana Rosa (cols.) (2006): *La LOE: perspectiva pedagógica e histórica. Glosario de términos esenciales*. Barcelona: Graó.
- Ferrer Julià, F. (dir.); Ferrer Esteban, G.; Castel Baldellou J.L. (2006): *PISA 2003 a Catalunya. Una ullada a les desigualtats educatives*. Barcelona: Fundació Bofill (Publicacions Digitals, 2).
- Laukkanen, Reijo (2006): *Claus de l'èxit del sistema educatiu finlandès*. Barcelona: Fundació Bofill (Debats d'Educació, 7).
- Marchesi, Alvaro (2000): *Controversias en la educación española*. Madrid: Alianza Editorial.
- Santamaria, Germán (1998): *Compilación legislativa básica: LODE, LOGSE, LOPEC*. Madrid: Universidad Alcalá.

Bloc 4. Organització del centre educatiu

- Antúnez, Serafí (2000): *La acción directiva en las instituciones escolares. Análisis y propuestas*. Barcelona: ICE UB/Horsori.
- Bolívar, Antonio (2000): *Los centros educativos como organizaciones que aprenden*. Madrid: La Muralla.
- Cantón, Isabel (coor.) (2000): *Las organizaciones escolares: hacia nuevos modelos*. Buenos Aires: Fundec.
- Gairin, Joaquin (2000): *La organización escolar: contexto y texto de actuación*. Madrid: La Muralla.
- Gairín, Joaquin i Antúnez, Serafí (2008): *Organizaciones educativas al servicio de la sociedad*. Madrid: Wolters Kluwer España.
- Gimeno, José i Carbonell, Jaume (coord.) (2004): *El sistema educativo. Una mirada crítica*. Madrid: Praxis.
- Pastora, José Francisco (1996): *Organización y funcionamiento de centros de educación infantil y primaria*. Madrid: Escuela Española.
- Santos Guerra, Miguel Angel (1994): *Entre bastidores. El lado oculto de la organización escolar*. Archidona, Malaga: Aljibe.

Bloc 5. La presa de decisions del centre com a comunitat educativa

- AADD (2000): *El Proyecto Educativo de la institución escolar*. Barcelona: Graó.
- Antúnez, Serafí i altres (2000): *El proyecto educativo de la institución escolar*. Barcelona: Graó.
- Armengol, Carme, FREIXAS, Mònica, PALLARÈS, Rosa M. (2000): *Seguint el fil de l'organització*. Cerdanyola: Servei de Publicacions UAB.
- Domènech, Joan i Viñas, Jesús (1997): *La organización del espacio y del tiempo*. Barcelona: Graó.
- Domínguez Fernández, Guillermo i Mesanza, Jesús (coord.) (1996): *Manual de organización de instituciones educativas*. Madrid: Escuela Española.
- Gairin, Joaquín i ANTÚNEZ, Serafí (1996): *La organización escolar. Práctica y fundamentos*. Barcelona: Graó.
- Gairin, Joaquín i DARDER, Pere (coord.) (1994): *Organización de centros educativos. Aspectos básicos*. Barcelona: Praxis.
- García Albaladejo, Antonio (coord) (2008): *La autonomía de los centros escolares*. Madrid, Secretaria general técnica del Ministerio de Educación, Política y Deporte.
- García Requena, Filomena. (1997): *Organización escolar y gestión de centros educativos*. Archidona, Málaga: Aljibe.
- Parcerisa, Artur (1996): *Materiales curriculares. Como elaborar-los, seleccionarlos y usarlos*. Barcelona: Graó.

Naturalesa del Coneixement Artístic i Literari

Crèdits: 9.00

OBJECTIUS:

L'assignatura és una introducció a les bases teòriques i conceptuals de l'educació artística i de la didàctica de la llengua i de la literatura a l'educació infantil. El seu plantejament teoricopràctic permet vincular-la amb altres assignatures afins del grau, en la mesura que dota l'alumnat de coneixements, estratègies i recursos per al treball d'educació artística i llengua i literatura a l'aula d'educació infantil.

- Introduir els estudiants en el treball de llengua, comunicació i literatura oral a l'escola, en general, i en l'etapa d'educació infantil en particular.
- Dotar l'alumnat dels elements teòrics mínims que li permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques i del sistema de la llengua.
- Proporcionar als estudiants estratègies adequades per a l'ensenyament-aprenentatge de la llengua i la literatura a l'etapa d'educació infantil.
- Introduir els estudiants en els conceptes fonamentals de la història i la teoria artístics.
- Dotar els estudiants d'una base conceptual i històrica que fonamenti el currículum d'educació artística al grau d'Educació infantil.
- Proporcionar estratègies i recursos metodològics per a treballar els diferents llenguatges artístics a l'aula.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Comunicar-se de forma oral i escrita adequadament amb les llengües oficials de la Comunitat Autònoma
- Tenir destesa en la recerca i la gestió de la informació.
- Tenir habilitats per a la crítica i l'autocrítica.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Tenir creativitat (generar noves idees, trobant solucions originals als problemes)
- Tenir curiositat intel·lectual.
- Saber establir relacions sistemàtiques entre diferents àmbits del coneixement.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Conèixer els objectius continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'educació infantil. Reconèixer la primera infància com una etapa de desenvolupament bàsic com un valor educatiu propi.
- Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.
- Adquirir coneixements sobre l'evolució del pensament, els costums, les creences, els moviments socials i polítics al llarg de la història.
- Conèixer el currículum de llengua i lectoescriptura d'aquesta etapa, així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents i el procés d'aprenentatge de la lectura i escriptura i el seu ensenyament.
- Conèixer la tradició oral i el folklore i la seva importància en el seu desenvolupament..

- Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura i conèixer els diferents registres i usos de la llengua.
- Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües i plurilingües.
- Conèixer les característiques epistemològiques i de construcció del coneixement artístic així com la seva evolució històrica.
- Elaborar propostes didàctiques que fomentin la vivència, la percepció, la representació i expressió musical, artístic-plàstica, el dibuix i la creativitat.

CONTINGUTS:

Bloc 1

1. La llengua a l'escola

1. Variació lingüística: varietats i registres. Normativa i llengua estàndard
2. La comunicació a l'aula. El mestre com a model de llengua
3. La llengua al currículum d'Educació Infantil

2. Les llengües dins el sistema educatiu català

1. L'educació bilingüe: la immersió lingüística
2. Característiques de la immersió lingüística a Catalunya
3. Metodologies i recursos per a la immersió lingüística a Catalunya

3. Introducció a la didàctica del conte

1. La literatura de tradició oral: les rondalles
2. Versions i adaptacions de contes
3. Com explicar contes: veu, narració i dramatització
4. Materials didàctics

Bloc 2

1. Naturalesa del coneixement artístic

1. Art i coneixement: La definició de l'art. Característiques del missatge artístic. L'experiència estètica. La figura de l'artista.
2. Conceptes fonamentals de teoria artística: La idea de bellesa. Realitat i representació. Idealització, realisme i naturalisme. Imitació, figuració i abstracció. Forma i funció. El gust i el kitsch.
3. Les tècniques artístiques i la seva evolució: pintura, escultura, arquitectura. Procediments contemporanis de la imatge.
4. Característiques i evolució dels gèneres i els estils artístics.
5. Anàlisi i interpretació de l'obra d'art.

Aplicació pràctica

La part pràctica del bloc 2 de l'assignatura consistirà en l'estudi d'un element estructural comú als tres llenguatges artístics (visual, audiovisual i musical) i la seva aplicació analíticopràctica a través d'un treball únic que integrarà les tres pràctiques artístiques esmentades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Arenas i Sampera, Joaquim; Muset i Adel, Margarita. *La immersió lingüística a Catalunya, un projecte compartit*. Vic: Eumo Editorial, 2008.
- Berger, J. *Modos de ver*. Barcelona: Gustavo Gili, 2000.
- Bibiloni, G. *Llengua estàndard i variació lingüística*. València: 3i4, 1997.
- Bryan, Sara. *Com explicar contes*. Barcelona: Biblària, 2003.
- Cassany, D. i altres. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 2006.
- Cirlot, L. *Las claves de las vanguardias artísticas en el siglo XX, como identificarlas*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Codina, F. i altres. Els contes tradicionals com a primeres lectures, *Guix*, núm. 150, 1990.
- Eco, U. *Historia de la belleza*. Barcelona: Lumen, 2004.
- Eco, U. *Historia de la fealdad*. Barcelona: Lumen, 2007.
- Maltese, C. (coord.) *Las técnicas artísticas*. Madrid: Càtedra, 1990.
- Murray Shaffer, R. *Limpieza de oídos*. Buenos Aires: Ricordi, 1967.
- Murray Shaffer, R. *Nuevo paisaje sonoro*. Buenos Aires: Ricordi, 1969.
- Ocampo, E; Peran, M. *Teorías del arte*. Barcelona: Ítaca, 1991.
- Panofsky, E. *El significado en las artes visuales*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
- Payrató, L. *Català col·loquial*. València: Universitat de València, 1996.
- Read, H. *Historia de la pintura moderna*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1984.
- Sanz, G. *Comunicació efectiva a l'aula: tècniques d'expressió oral per a docents*. Barcelona: Graó, 2005.
- Tatarkiewicz, W. *Historia de seis ideas. Arte, belleza, forma, creatividad, mimesis, experiencia estética*. Madrid: Tecnos, 1995.
- Tió, J. *L'ensenyament del català a no-catalanoparlants*. Vic: Eumo Editorial, 1981.
- Vila, I. (coord.). *Bilingüisme i educació*. Barcelona: Ediuoc/Proa, 1998.
- Voltas, M. (coord.). *La immersió lingüística a parvulari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1989.

Complementària

- Alcoverro, C. La llengua oral en la infància *Escola Catalana*, núm. 433, 2006.
- Artigas, R.(coord.). *Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre les usos lingüístics*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
- Bernal, M.C. i altres. Primers contes (enregistrament vídeo). Vic: Eumogràfic, 1990.
- Blacking, J. *Fins a quin punt l'home és music?*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Boix, E.; Vila, F.X. *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Bozal, V. (ed.) *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Madrid: Visor, 2000.
- Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2002.
- Checa, F; Garcia, M.S.; Moran, M. *Guia para el estudio de la Historia del Arte*. Madrid: Ediciones Càtedra, 1980.
- DDAA La immersió als Països Catalans. *Escola Catalana*, 272, 1990 (número monogràfic)
- DDAA. *Ponències, comunicacions i conclusions. Segon simposi sobre l'ensenyament del català a no-catalanoparlants*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Forés, P. i altres. *Contes per parlar: una proposta de treball per a la Immersió a Parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1991
- Gombrich, E. *Historia del Arte*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
- Gubern, R. *La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea*. Barcelona: Gustavo Gili, 1994.
- López del Castillo, L. *Llengua estàndard i nivells de llenguatge*. Barcelona: Laia, 1976.
- Mollà, T. *Manual de sociolingüística*. València: Bromera, 2002.
- Revilla, F. *Diccionario de iconografía*. Madrid: Ediciones Càtedra, 1990.

- Rodari. G. *Gramàtica de la fantasia*. Barcelona: Columna, 2002.
- Souriau, É. (dir.) *Diccionario Akal de Estética*. Madrid: Ediciones Akal, 1998.
- Stavinski, *Poética Musical*. Madrid: Taurus, 1977.
- Tatarkiewicz, W. *Historia de la estética*, 3 vols. Madrid: Akal, 1991.

Enllaços

Revistes

- Aula d'Innovació Educativa
- Escola Catalana
- Faristol
- Guix
- In-fàn-ci-a

Webgrafia

- Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació: www.edu365.cat
- Institut d'Estudis Catalans: www.iec.cat
- Serveis Lingüístics de la UVic: www.uvic.cat/sl/index.php
- XTEC (Xarxa de Telecomunicacions Educatives de Catalunya): www.xtec.cat
- Immersió Lingüística: revista d'Ensenyament integrat de Llengües i Continguts: <http://www.xtec.cat/sedec/iepi/revista.htm>
- Conclusions de la comissió Nova Immersió i canvis metodològics. Els programes de canvi de llengua de la llar a l'escola: aspectes metodològics i organitzatius: http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Documents/ARXIUS/consell-comissio_immersio.pdf
- Recull de narracions explicades als infants: <http://www.unamadecontes.cat/>

Didàctica i Currículum Escolar

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

- Reflexionar sobre el propi pensament educatiu per prendre consciència dels models i teories explícites i implícites educatives
- Conèixer les bases i els components de la Didàctica i del disseny i desenvolupament curricular
- Aplicar els coneixements adquirits a diferents contextos i situacions educatives
- Adquirir actituds favorables i competències d'acció envers la reflexió, l'anàlisi de la pràctica i la innovació educativa adreçades a la planificació de l'educació i la seva aplicació al centre i a l'aula

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir capacitat d'organitzar i planificar
- Tenir destresa en la recerca i la gestió de la informació
- Tenir habilitats per a la crítica i l'autocrítica
- Posseir habilitats per al treball en equip
- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Conèixer els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil. Reconèixer la primera infància com una etapa de desenvolupament bàsic amb un valor educatiu propi
- Promoure i facilitar els aprenentatges en la primera infància, des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, emocional, psicomotora, moral i volitiva
- Comprendre els processos educatius i d'aprenentatge, en el període 0-6, en el context familiar, social i escolar
- Conèixer la dimensió pedagògica de la interacció amb els iguals i els adults i saber promoure la participació en activitats col·lectives, el treball cooperatiu, i l'esforç individual
- Saber planificar les seqüències d'aprenentatge i l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc, identificant les peculiaritats del període 0-3 i del període 3-6

CONTINGUTS:

1. La Didàctica dins l'educació
  1. Característiques i finalitats de la Didàctica
  2. L'acte comunicatiu educatiu
  3. El procés d'ensenyament-aprenentatge a l'escola
  4. Els equipaments i el material didàctic
  5. L'organització dels espais d'aprenentatge

2. Currículum escolar
  1. Paradigmes i models curriculars
  2. El currículum de l'Estat Espanyol i Catalunya
  3. Els components del currículum. L'avaluació
  4. La planificació didàctica. Models
3. L'infant i el grup-classe
  1. El grup com a instrument per l'aprenentatge i per a la socialització
  2. La participació de l'alumnat
  3. La convivència i els conflictes

BIBLIOGRAFIA:

General

- Antón, Montserrat. (2009): *Planificar la etapa 0-6. Compromiso de sus agentes y práctica cotidiana*. Barcelona: Graó.
- Bassedas, Eulàlia; Huguet, Teresa; SOLÉ, Isabel (2007): *Aprender i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona: Graó, 10a ed. rev.
- Carda, Rosa M.; Larrosa, Faustino. (2007): *La organización del centro educativo. Manual para maestros*. Alicante. Club universitario.
- Díez Navarro, M. Carmen (2007): *Mi escuela sabe a naranja. Estar y ser en la escuela infantil*. Barcelona, Graó.
- Sáenz, Óscar. (dir.), (1994): *Didáctica general: Un enfoque curricular*. Alcoi: Marfil.

Bloc 1. La Didàctica dins l'educació

- Diversos autors (2001): *Estrategias organizativas de aula*. Barcelona, Graó (Claves para la innovación educativa, 8).
- Escaño, José; Gil de la Serna, María (2006): *Cómo se aprende y cómo se enseña*. Barcelona: Horsori, 4a ed.
- Medina, Antonio; Salvador, Francisco (2002): *Didáctica General*. Madrid: Pearson Educación.
- Parcerisa, Artur. (2001): *Materiales curriculares. Cómo elaborarlos, seleccionarlos y usarlos*. Barcelona: Graó, 5a ed.
- Pozo, Juan Ignacio i altres (2006): *Nuevas formas de pensar la enseñanza y el aprendizaje. Las concepciones de profesores y alumnos*. Barcelona: Graó.

Bloc 2. Currículum escolar

- Arnau, Laia; Zabala, Antoni (2008): *Cómo aprender y enseñar competencias*. Barcelona: Graó.
- Coll, Cèsar. i altres (1992): *Los contenidos en la reforma. Enseñanza y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes*. Madrid: Santillana, Col. Aula XXI.
- Del Carmen, Luis i altres (2004): *La planificación didáctica*. Barcelona: Graó.
- Escamilla, Amparo (2009): *Las competencias en la programación de aula. Infantil y primaria 3-12*. Barcelona: Graó.
- Giné, Núria; Parcerisa, Artur. (coord.) (2003): *Planificación y análisis de la práctica educativa. La secuencia formativa: fundamentos y aplicación*. Barcelona: Graó.
- Salinas, Dino (2002): *!Mañana examen! La evaluación: entre la teoría y la realidad*. Barcelona: Graó.
- Zabala, Antoni (1995): *La práctica educativa. Com ensenyar*. Barcelona: Graó.

Bloc 3. L'infant i el grup-classe

- Fabra, M. Lluïsa (2004): *Técnicas de grupo para la cooperación*. Barcelona: Ceac, 2a ed.
- Franch, Joaquim i altres (1991): *El grup-classe: un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial.
- Pujolàs, Pere (2003): *Aprender juntos alumnos diferentes. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula*. Vic: Eumo Editorial.

Educació Audiovisual i TIC

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

1. Prendre consciència de les implicacions socials i educatives de les tecnologies de la informació i de la comunicació en la societat actual i especialment en l'àmbit educatiu.
2. Conèixer els principis didàctics i pedagògics de la utilització de les TIC i en els processos d'ensenyament-aprenentatge.
3. Potenciar la capacitat dels estudiants d'integrar curricularment la tecnologia de la informació i de la comunicació i com a eines d'ensenyament-aprenentatge, i potenciar la innovació educativa i professional.
4. Conèixer eines i recursos digitals per a l'aprenentatge i el coneixement, i les metodologies d'aplicació a l'aula.
5. Conèixer els procediments tècnics i sistemes de producció bàsics dels mitjans audiovisuals i proporcionar eines metodològiques i conceptuals bàsiques per iniciar-se en l'anàlisi dels missatges audiovisuals.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesi
- Tenir capacitat d'organitzar i planificar
- Disposar d'instruments per transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat
- Tenir destresa amb l'ús de les TIC
- Tenir destresa en la cerca i gestió de la informació
- Desenvolupar capacitats i habilitats per al treball en xarxa
- Preocupar-se per l'actualització dels coneixements professionals i assumir la necessitat de la formació permanent

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten a l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles: canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible.
- Portar a terme processos de creació i adaptació de material educatiu
- Abordar anàlisis de camp mitjançant metodologia observacional, utilitzant tecnologies de la informació, la documentació i els audiovisuals i saber analitzar les dades obtingudes i comprendre críticament la realitat per elaborar un informe de conclusions.
- Fomentar experiències d'iniciació a les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Saber utilitzar programes informàtics relacionats amb els continguts curriculars com estratègia per millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Analitzar els llenguatges audiovisuals i les seves implicacions educatives, en particular la televisió.

CONTINGUTS:

1. Implicacions socioeducatives de la Societat de la Informació

- El paradigma de la Societat Informacional
- Implicacions de les TIC sobre la cultura i l'educació
- Paper de les TIC en l'aprenentatge autònom i al llarg de la vida (eLearning)
- Processos de comunicació i interacció basats en la Xarxa per al treball socioeducatiu en xarxa i les comunitats d'aprenentatge
- Tractament de les TIC a l'educació: matèria d'aprenentatge, recurs didàctic i agents educatius
- Principis didàctics i pedagògics de la utilització de les TIC en els processos d'ensenyament-aprenentatge
- Teories de l'aprenentatge i TIC
- Dimensió social de l'aprenentatge a través de la Xarxa (CSCL)
- Rol de les TIC en els projectes educatius de centre
- Integració curricular de les TIC
- Competències digitals per a docents i discent
- Funcions del coordinador/a TIC del centre
- Anàlisi de bones pràctiques d'incorporació de les TIC a l'aula
- Avaluació i ús de recursos i eines digitals a l'aula
- Hardware interactiu: PDI, Tablet PC, PDA
- Software específic d'accés, gestió i tractament de la informació textual, hipertextual i hipermedia. Biblioteca digital
- Software educatiu: JClic, HotPotatoes
- Metodologies formatives a través d'Internet: WQ, CT, MQ
- Eines cognitives digitals (aplicacions Web 2.0): blogs, wikis, móns virtuals, mapes conceptuals...
- Recursos i portals educatius: webs de caràcter institucional, applets, bases de dades, publicacions electròniques
- Recursos per a l'atenció a la diversitat
- Els audiovisuals a l'Educació Infantil
- Imatge, realitat i ficció
- La percepció visual i sonora
- La imatge fixa i la imatge seqüencial
- La imatge i els mitjans de comunicació de masses
- Televisió i educació
- El llenguatge audiovisual
- La imatge fixa: de la mecanització de la imatge a la imatge digital
- La fotografia: característiques, procediments tècnics i sistemes de producció
- La imatge seqüencial: dels precedents de la imatge en moviment a articulació del llenguatge audiovisual
- El vídeo: característiques, procediments tècnics i sistemes de producció
- Aplicacions educatives dels mitjans audiovisuals
- Anàlisi de la representació audiovisual i dels mitjans de comunicació
- La producció audiovisual com a eina d'aprenentatge, d'expressió i socialització: la fotografia digital i analògica, l'animació i el vídeo a l'aula
- La fotografia i el vídeo com a eina de documentació: la producció de material didàctic
- Recursos multimèdia a l'aula: editors gràfics, presentacions gràfiques i audiovisuals (P3, PWP, WMV)

BIBLIOGRAFIA:

- Arnheim, Rudolf *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Cabero, J. (coord.) *Nuevas tecnologías aplicadas a la educación*. Madrid: McGraw-Hill, 2006.
- Cases, Jordi; Torrecasana, M. Roser *Les TIC a l'educació infantil*. Barcelona: Editorial UOC, 2006.
- Castells, M. *La era de la información. Economía, sociedad y cultura*. Vol. 1, 2, 3. Madrid: Alianza, 1997.
- Competic. *Competències bàsiques en les Tecnologies de la Informació i la Comunicació*. [CD ROM]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació, 2004.
- Dondis, Doris A., *La sintaxis de la imagen*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Ferrés, Joan *Educación en la cultura del espectáculo*. Barcelona: Paidós, 2000.
- Ferrés, Joan (coord.) *Com veure la TV? I, II i III*. Barcelona: Generalitat de Catalunya-Consell de l'Audiovisual de Catalunya, 1998.
- Monereo, C.; Badia, A.; Domènech, M.; Escofet, A.; Fentes, M. *Internet y competencias básicas*. Barcelona: Graó, 2005.
- Sardelich, M.E. *Las nuevas tecnologías en educación. Aplicación e integración de las Nuevas Tecnologías en el desarrollo curricular*. Vigo: Ideaspropias Editorial, 2006.
- Wolton, D. *Internet ¿y después? Una teoría crítica de los nuevos medios de comunicación*. Barcelona: Gedisa, 2000.

Complementària

- Aparici, R.; Garcia, A.; Valdívila, M. *La imagen*. Madrid: UNED, 1992.
- Bartolomé, A.R.; Cabanellas, I.; Andrea Contin, S.; Grané, M.; Sanmartí, N. *Las tecnologías de la información y de la comunicación en la escuela*. Barcelona: Graó, 2002.
- Berger, J; Mohr, J. *Otra manera de contar*. Barcelona: Gustavo Gili, 2007.
- Berger, J. *Mirar*. Barcelona: Gustavo Gili, 1999.
- De Pablos, J.; Jiménez, J. *Nuevas tecnologías. Comunicación Audiovisual y Educación*. Barcelona: Cedecs, 1998.
- Ferrés, Joan *Televisión y educación*. Barcelona: Paidós, 1998.
- Freund, Gisèle. *La fotografía como documento social*. Barcelona: Gustavo Gili, 2001.
- Gros, B. *El ordenador invisible. Hacia la apropiación del ordenador en la enseñanza*. Barcelona: Gedisa EDIUOC, 2000.
- Martínez, F.; Prendes, M.P. *Nuevas tecnologías y educación*. Madrid: Pearson, 2004.
- Ortega, J.A.; Chacón, A. (coord.) *Nuevas tecnologías para la educación en la era digital*. Madrid: Pirámide, 2007.
- Pérez, A.; Redondo, S. *Projectes telemàtics a l'educació primària: un recurs per transformar l'escola*. Barcelona. UOC, 2006.
- Rhonda, M. *Enseñar al profesorado cómo utilizar la tecnología*. Barcelona: UOC. 1994.
- Sancho, J.M. (coord.) *Para una tecnología educativa*. Barcelona: Gedisa, 2000.
- Tisseron, S. *Internet, videojocs, televisió...* Barcelona: Graó, 2006.

Enllaços

- Departament d'Educació: <http://www.gencat.cat/educacioXarxa>
- Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC): <http://www.xtec.es>
- Ajuntament de Barcelona. Educació: <http://www.bcn.es/educacio/Unesco>:
<http://www.unesco.org>

- Pangea, Internet solidario: <http://www.pangea.orgMitjans>.
- Xarxa d'Educadors i Comunicadors: <http://mitjans.pangea.org/>
- Intercambiar información y experiencias en educación especial: <http://guindo.pntic.mec.es/~gherrero/nee.htm>
- Enciclopedia virtual de Tecnología Educativa: <http://dewey.uab.es/pmarques/evte.htm>
- EDUTEK (Revista electrónica de Tecnología Educativa): <http://www.uib.es/depart/gte/revelec.html>
- Revista Quaderns Digitals: <http://www.quadernsdigitals.net/>
- Portal Educatiu de la Generalitat de Catalunya: <http://www.edu365.com>
- Portal de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: <http://www.edu3.cat>
- Portal educativo CNICEEducación y TIC:<http://www.aulatic.com>

Naturalesa del Coneixement Científic i Matemàtic

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

És una assignatura de primer curs que forma part del mòdul de Formació bàsica II, en el qual hi ha incloses les matèries de psicopedagogia, psicologia de la primera infància, desenvolupament psicomotor i filosofia. Els objectius generals de l'assignatura són els següents:

- Conèixer les característiques epistemològiques i de construcció del coneixement científic i matemàtic.
- Adquirir les principals nocions d'història de les ciències i de les matemàtiques.
- Estudiar els fonaments de la metodologia científica.
- Analitzar les matemàtiques i les ciències com coneixement sociocultural.
- Conèixer les bases dels currículums de ciències i matemàtiques de l'educació infantil.
- Analitzar les principals dificultats d'aprenentatge de les ciències i les matemàtiques i el seu tractament.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Tenir habilitats per a la crítica i l'autocrítica.
- Tenir habilitats per al treball en equip.
- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat d'aprendre.
- Ser capaç de reflexionar i avaluar els propis processos d'aprenentatge i la pròpia pràctica.
- Saber establir relacions sistèmiques entre distints àmbits del coneixement.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Conèixer els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'educació infantil. Reconèixer la primera infància com una etapa de desenvolupament bàsic amb un valor educatiu propi
- Identificar dificultats d'aprenentatge, disfuncions cognitives i relacionades amb l'atenció
- Conèixer els fonaments científics, socioculturals, matemàtics i tecnològics del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Conèixer la metodologia científica i promoure el pensament científic i l'experimentació.
- Conèixer els moments més destacats de la història de les ciències i les tècniques i la seva transcendència.
- Conèixer les característiques epistemològiques i de construcció social del coneixement científic i matemàtic.

CONTINGUTS:

1. Naturalesa del coneixement científic
  1. La ciència com a forma de conèixer la realitat: observar, investigar i modelitzar.
  2. Història de les principals idees científiques.
  3. Ciència i vida quotidiana.
  4. El coneixement científic de la mestra.
2. Com aprenen ciències els infants.
  1. Els processos d'aprenentatge científic: fer, pensar i parlar.
  2. Les dificultats d'aprenentatge en el cas de les ciències. Teories implícites. Domini del llenguatge.
3. Les ciències al currículum d'Infantil
  1. Capacitats vinculades a l'aprenentatge científic.
  2. L'àrea de Descoberta de l'entorn.
4. Naturalesa del coneixement matemàtic
  1. Construcció del coneixement matemàtic al llarg de la història.
  2. Processos matemàtics: raonament, comunicació, representació, resolució de problemes, diferents blocs matemàtics...
  3. Matemàtiques, societat i escola.
  4. El coneixement matemàtic de la i el mestre/a.
5. Com aprenen matemàtiques els nens i nenes.
  1. Els processos d'aprenentatge de les matemàtiques.
  2. Les dificultats d'aprenentatge de les matemàtiques: identificació i tractament.
  3. Idees prèvies.
  4. Ús informal de les matemàtiques.
6. Currículums de matemàtiques.
  1. Competències bàsiques: la competència matemàtica.
  2. El tractament de les matemàtiques al currículum actual.
  3. Comparació del currículum actual amb altres currículums.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Baroody, A.J. *El pensamiento matemático de los niños*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1988.
- Bishop, A. *Enculturación matemática la educación matemática desde una perspectiva cultural*. Barcelona [etc.] Paidós cop, 1999.
- Carey, S. *Conceptual change in childhood*. Cambridge: MIT Press. 1985.
- Cockburn, A.D.; Littler, G. *Mathematical misconceptions*. London: SAGE Publications Ltd, 2008.
- Diversos autors. *Las ciencias en la escuela. Teorías y prácticas*. Barcelona: Graó. 2002.
- Diversos autors. *Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos*. Barcelona: Graó. 2009.
- Gené, A.; Cortada, T. et al. *Pensar, que bé! Com acompanyar els infants a descobrir el món...*. Lleida: Pagès, 2007.
- Hansen, A.(Editor) *Children's Errors in Mathematics. Understanding common misconceptions in primary schools*. Exeter (U.K.): Learning Matters Ltd, 2008.
- Izquierdo, M.; Aliberas, J. *Pensar, actuar i parlar a la classe de ciències. Per un ensenyament de les ciències racional i raonable*. Barcelona: UAB. 2004

- Kamii, C. *El número en la educación preescolar*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1983.
- Kamii, C. *El niño reinventa la aritmética*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1984.
- Onrubia, J.; Rochera, M.J.; Barberà, E. *La enseñanza y el aprendizaje de las matemáticas: una perspectiva psicológica*. Dins C. Coll, J. Palacios i A. Marchesi, *Desarrollo psicológico y educación 2. Psicología de la educación escolar*, pág. 487-508. Madrid: Alianza Editorial, 2001.
- Ordóñez, J.; Navarro, V.; Sánchez Ron, J.M. *Historia de la ciencia*. Madrid: Espasa Calpe, 2003.
- National Council of Teachers of Mathematics. *Principios y estándares para la educación matemática*. Sevilla: Sociedad Andaluza de Educación Matemática Thales, 2003.

Complementària

- Alsina, C. i altres. *Ensenyar matemàtiques*. Barcelona: Graó, 1995.
- Canals, M.A. *Per una didàctica de la matemàtica a l'escola. I. Parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Chamorro, M. del Carmen. *Didáctica de las matemáticas para infantil*. Madrid: Pearson Educación, 2005.
- Echevarría, J. *Introducción a la metodología de la ciencia. La filosofía de la ciencia en el siglo XX*. Madrid: Cátedra. 1999.
- Feu, M.T.; Schaaff, O. *Descoberta de l'entorn 3/6*. Barcelona: Ciència Activa. 1998.
- Hannell, G. *Dyscalculia. Action plans for successful learning in mathematics*. New York: David Fulton Publishers, 2005.
- Inhelder, B.; Piaget, J. *Psicología del niño*. Madrid: Morata. 2000.
- Karmiloff-Smith, A. *Más allá de la modularidad. La ciencia cognitiva desde la perspectiva del desarrollo*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.
- Lovell, K. *Desarrollo de los conceptos básicos matemáticos y científicos en los niños*. Madrid: Morata, 1986.
- National Council of Teachers of Mathematics. *Assessment Standards for School Mathematics*. U.S.A.: National Council of Teachers of Mathematics, 1995.
- National Council of Teachers of Mathematics. *Professional Standards for Teaching Mathematics*. U.S.A.: National Council of Teachers of Mathematics, 1991.
- Vega, S. *Laboratorios de ciencias en la escuela infantil*. Barcelona: Graó, 2006.
- Vila, B.; Cardo, C. *Material sensorial (0-3 años). Manipulación y experimentación*. Barcelona: Graó, 2005.

Enllaços

Revistes

- Alambique
- Aula de infantil
- Guix d'Infantil (0-6)
- Infancia y aprendizaje
- Uno

Webgrafia

- Departament d'Educació. Currículum d'Educació Infantil (parvulari): <http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/>
- National Council of Teachers of Mathematics: <http://www.nctm.org/resources/elementary.aspx>

- Projecte La main à la patte (en francès): <http://www.lamap.fr/>
- CESIRE-CDEC (Centre de Documentació i Experimentació en Ciències): <http://www.xtec.cat/cdec/portada.htm>
- CESIRE-CREAMAT (Centre de Recursos per Ensenyay i Aprendre Matemàtiques): <http://phobos.xtec.cat/creammat/joomla/>

Psicologia del Desenvolupament

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

- Assolir una representació significativa dels coneixements psicològics per afavorir-ne l'ús en la pràctica educativa.
- Conèixer des de diferents perspectives teòriques quins són els canvis globals i els trets fonamentals del desenvolupament psicològic humà.
- Descriure, analitzar i interpretar els canvis globals i els aspectes fonamentals del desenvolupament psicològic de les persones, tenint també com a referència els contextos on es porta a terme.
- Adquirir habilitats cooperatives en la realització de treballs i activitats i habilitats comunicatives en la seva presentació pública.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir instruments per transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.
- Posseir habilitats per a les relacions interpersonals.
- Adoptar un compromís ètic que fomenti la cultura de la pau, la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, la vida en democràcia, la accessibilitat universal de las persones i la sostenibilitat.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Ésser capaç de reflexionar i avaluar els propis processos d'aprenentatge i la pròpia pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Promoure i facilitar els aprenentatges en la primera infància, des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, emocional, sicomotora, moral i volitiva.
- Conèixer els desenvolupaments de la psicologia evolutiva de la infància en los períodes 0-3 i 3-6.
- Reconèixer la identitat de l'etapa i les seves característiques cognitives, psicomotors, comunicatives, socials, afectives.
- Atendre les necessitats dels nens i les nenes i transmetre seguretat, tranquil·litat i afecte.
- Comprendre i dominar les tècniques d'observació sistemàtica i registre com a instrument bàsic per poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com per contribuir a la innovació i a la millora en educació infantil.

CONTINGUTS:

1. Principals perspectives teòriques relacionades amb la psicologia del desenvolupament.
2. Contextos de desenvolupament.
3. Desenvolupament físic, psicomotriu, cognitiu i socioafectiu de:

1. Primera infantesa
2. Segona infantesa
3. Adolescència
4. Joventut, maduresa i senectut

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Berger, K.S. *Psicología del desarrollo. Infancia y Adolescencia*. Buenos Aires: Panamericana, 2004.
- Castellví, P. *Psicología del desenvolupament*. Barcelona: Pòrtic, 1999.
- Coll i altres (coord.). *Desarrollo psicológico y educación I i II*. Madrid: Alianza Editorial, 2001.
- Morrison, G. *Educación Infantil*. Madrid: Prentice Hall, 2004.
- Nye, R.D. *Las tres psicologías. Perspectivas de Freud, Skinner y Rogers*. Madrid: Thomson, 2002.
- Osterreith, P. *Psicología infantil*. Madrid: Morata, 1991.
- Sadurní, M.; Rostán, C.; Serrat, E. *El desarrollo de los niños paso a paso*. Barcelona: UOC, 2002.
- Sandtrock, J.W. *Infancia*. Madrid: McGraw-Hill, 2003.
- Shaffer, D.R. *Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia*. Madrid: Thomson, 2000.
- Smith, Ed. i altres. *Introducción a la Psicología*. Madrid: Thomson, 2003.
- Triadó, C. *Psicología evolutiva*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Triadó, C.; Martínez, G.; Villar, F. *Psicología del desenvolupament: adolescencia, maduresa i senectud*. Barcelona. Edicions UB, 2000.
- Wade, Carole; Tavis, Carol. *Psicología*. Madrid: Prentice Hall, 2003.

Completatària

- Bettelheim, B. *No hay padres perfectos*. Barcelona: Crítica, 1988.
- Bornas, X. *Desenvolupament de l'autonomia personal*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Goleman, D. *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós, 1996.
- Garber, S.; Garber, M.; Spizmen, R. *Portarse bien*. Barcelona: Medici, 1989.
- Harris, P.L.: *Los niños y las emociones*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.
- Lipman, M. *Filosofía a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- López, F. (coord). *Desarrollo afectivo y social*. Madrid: Pirámide, 2001
- Rogers, C.R. *El proceso de convertirse en persona*. Barcelona: Paidós, 1972.
- Rodrigo, M.J. i Palacios, J.: *Familia y desarrollo humano*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Tonucci, Francesco *Quan els infants diuen prou*. Barcelona: Graó, 2004.
- Toro, J. *Mitos y errores educativos (castigo, sobreprotección...)*. Barcelona: Martínez Roca, 1981.
- Villar, F.; Triadó, C. *El estudio del ciclo vital a partir de historias de vida: una propuesta práctica*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la UB, 2006.
- Triadó, C.; Villar, F. (Eds.) *Psicología de la vejez*. Madrid: Alianza Editorial, 2006.

Llengua Anglesa per a Usos Acadèmics

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura Llengua anglesa per a usos acadèmics és una assignatura instrumental que permet als alumnes desenvolupar les habilitats de producció i comprensió de textos orals i escrits dins d'un context acadèmic. Els objectius específics d'aquesta assignatura són:

- Promoure l'autonomia de l'alumne per llegir, escriure i entendre textos acadèmics
- Desenvolupar estratègies de comprensió lectora de textos acadèmics
- Desenvolupar estratègies d'expressió escrita de textos acadèmics
- Comprendre i desenvolupar presentacions orals acadèmiques
- Conèixer i utilitzar les estructures gramaticals i vocabulari adients per al context acadèmic

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Comunicar-se de forma oral i escrita en una llengua estrangera
- Tenir destresa en la cerca i gestió de la informació
- Saber aplicar coneixements teòrics en la pràctica
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia
- Saber establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Dominar les tècniques i els coneixements necessaris per a una bona competència oral i escrita en diferents situacions comunicatives
- Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació
- Fomentar la lectura i animar a escriure

CONTINGUTS:

1. Estratègies de lectura acadèmica
  1. La lectura efectiva
  2. La lectura globalitzada
  3. La lectura focalitzada
2. Estratègies d'escriptura acadèmica
  1. Estructura de la frase, ordre de mots i connectors
  2. Desenvolupament del paràgraf: tesi, desenvolupament i conclusió
  3. L'argumentació
  4. Cites i paràfrasis
  5. Descripció de gràfics
3. Estratègies per a presentacions orals
  1. Estratègies de comprensió de presentacions orals acadèmiques

2. Els processos de preparació d'una presentació oral
3. La llengua de les presentacions orals
4. Ús de gràfics en presentacions orals
4. El vocabulari acadèmic
  1. Ús del diccionari
  2. Vocabulari formal i informal
  3. Les col·locacions
  4. Mots compostos
  5. Sinònims i antònims
  6. Prefixos i sufixos

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura s'estructura en tres components:

Proves (2): 40%

Treball personal: 50%(2 redaccions, 5 activitats, 1 presentació oral)

Participació: 10%

Per aprovar l'assignatura cal aprovar tots tres components.

1. Proves. Hi haurà dues proves durant el semestre. Per aprovar l'assignatura, cal aprovar-les totes dues.
2. Treball personal. Són les activitats assignades pel professor que fa l'alumne per adquirir les competències de l'assignatura.
3. Participació. En aquesta assignatura, participar vol dir anar a les sessions amb la feina preparada i participar en les discussions dels exercicis d'una manera productiva.

La recuperació d'una o més parts de l'avaluació es farà durant el període de proves i activitats de recuperació al final del semestre.

BIBLIOGRAFIA:

- Bailey, S. (2006). *Academic Writing. A Handbook for International Students*. Londres: Routledge.
- McCarthy, M.; O'Dell, F. (2008). *Academic Vocabulary in Use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- *Longman Language Activator*. (1993). Londres: Longman.
- Murphy, R. (2004). *English Grammar in Use. Intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press.
- *Oxford pocket català per a estudiants d'anglès*. (2002). Oxford: Oxford University Press.
- Philpot, S.; Curnick, L. (2007). *New Headway. Academic skills. Level 3*. Oxford: Oxford University Press.
- Seal, B. (1997). *Academic encounters*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Terry, M.; Wilson, J. (2004). *Focus on academic skills*. Londres: Pearson Longman

Sociologia de l'Educació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Els objectius de l'assignatura són quatre:

- Significar la sociologia de l'educació com una ciència social descriptiva i interpretativa de la realitat
- Conèixer la realitat social i analitzar les seves característiques i relacions amb l'educació
- Reflexionar sobre les diferents atribucions socioeducatives de la institució escolar en relació a d'altres entorns
- Prendre consciència de les desigualtats en els contextos educatius i conèixer les polítiques en relació a les diferències

Descripció de l'assignatura:

Les característiques de la nostra societat, plural i diversa; el desenvolupament i les diferències nord-sud; l'expressió de la democràcia i els conflictes de valor que genera la convivència, etc., són alguns exemples de problemàtiques del món actual, de tensions que necessiten l'estudi i la reflexió sobre les finalitats de l'educació en la nostra societat i sobre les polítiques educatives que es promouen.

Adquirir algunes habilitats necessàries per a la pràctica reflexiva i prendre consciència que el coneixement i la comprensió crítica de la realitat són necessaris per poder pensar l'acció educativa; i recollir, estructurar i interpretar informació sobre fenòmens socials i educatius, així com estudiar les relacions entre societat i escola són objectius centrals de l'assignatura.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir habilitats per a la crítica i l'autocrítica
- Adoptar un compromís ètic que fomenti la cultura de la pau, la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, la vida en democràcia, l'accessibilitat universal de les persones i la sostenibilitat
- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica
- Tenir curiositat intel·lectual
- Saber establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Promoure i col·laborar en accions dins i fora de l'escola, organitzades per famílies, ajuntaments i altres institucions amb incidència en la formació ciutadana.
- Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible.
- Adquirir coneixements sobre l'evolució del pensament, les costums, les creences i els moviments socials i polítics al llarg de la història.

- Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i del centre
- Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica i sobre la pròpia pràctica.

CONTINGUTS:

1. Des d'on mirem la realitat? Aproximació a la sociologia, conceptes bàsics i perspectives en educació
  1. Sociologia i de la sociologia de l'educació
  2. Entorns de socialització i formació
2. On vivim? Contextos socials, polítiques i reptes educatius
  1. Característiques de les societats del segle XXI
  2. Les dimensions política i ètica de l'educació
3. Per a què eduquem? Funcions i processos de socialització i formació a l'escola i altres entorns educatius
  1. Comunitat i educació
  2. Funcions socials de l'escola
  3. Micropolítica de l'escola: poder, lleis i reformes
4. Com i amb qui eduquem? Educació i ciutadania
  1. Identitats i cultures en la infància, la joventut i les persones adultes
  2. Escola, diferències i desigualtats

AVALUACIÓ:

L'avaluació continuada implica presentar totes les activitats d'avaluació d'acord amb les orientacions facilitades en el programa de l'assignatura i el pla de treball de cada docent. Així caldrà realitzar els treballs personals i grupals, les lectures, les presentacions, etc., que s'aniran detallant en el pla de treball cada setmana o cada quinze dies. Abans de la realització de cada treball o activitat es detallarà quin percentatge de la nota final representarà. En aquesta modalitat, únicament podran optar a la recuperació aquelles persones que no hagin superat, un cop presentades, diverses de les activitats d'avaluació de procés. La recuperació consistirà, precisament, en la repetició d'aquelles activitats no superades i/o no presentades. I per tant, queda clar que no podran optar a la recuperació les persones que no hagin presentat unes mínimes activitats d'avaluació continuada.

El sistema d'avaluació tindrà en compte diversos ítems que s'especificaran en el programa de cada professor/a:

- L'assistència i la participació activa a les classes.
- Lectura i treball de lectures
- Treballs individuals i/o en grup
- Altres: prova final, etc.

Caldrà haver superat totes les parts per poder aprovar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- BONAL, Xavier. *Sociología de la educación. Una aproximación crítica a las corrientes contemporáneas*. Barcelona: Paidós, 1998.
- CARBONELL, Jaume. *L'escola, entre la utopia i la realitat: 10 lliçons de sociologia de l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- CARDÚS, Salvador (coord.). *La mirada d'un sociòleg. Què és fa, què fa, què diu la sociologia*. Barcelona: Proa/UOC, 1999.
- FERNANDEZ ENGUITA, Mariano. (ed.) *Sociología de la educación*. Barcelona: Ariel, 1999.
- GIDDENS, Anthony. *Sociología*. Madrid: Alianza, 1991.
- GINER, Salvador. *Sociología*. Barcelona: Península, 1979.

Complementària

- Diversos autors. *Una revolució inesperada. Simbolismo y sentido del trabajo de las mujeres*. Madrid: Narcea, 2002.
- BAUMAN, Zygmunt. *„Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*. Barcelona: Arcàdia, 2007.
- BARLEY, Nigel. *L'antropòleg innocent. Notes des d'una cabana de fang*. Barcelona: Edicions 62, 2004.
- BIANCHI, Letizia, PIUSSI, Anna Maria. *Saber que se sabe. Mujeres en la educación*. Barcelona: Icaria, 1996
- BLANCO, Nieves. *Mujer y educación. Una perspectiva de género*. Málaga: Aljibe, 2007.
- BOFF, Leonardo. *Ética planetaria desde el gran sur*. Madrid: Trotta, 2001.
- CABALLERO, Zulma. *Aulas de sueños y colores*. Barcelona: Octaedro, 2000.
- CORTINA, Adela. *La ética de la sociedad civil*. Madrid: Anaya, 1994.
- CONNELL, Robert. *Escuela y justicia social*. Madrid: Morata, 1997.
- DEWEY, John. *Democràcia i escola*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- FREIRE, Paulo. *La naturaleza política de la educación. Cultura, poder y liberación*. Barcelona/Madrid: Paidós, 1990.
- GARCIA, N. *Diferentes, desiguales y desconectados. Mapas de la interculturalidad*. Barcelona: Gedisa. 2005.
- GIROUX, Henry. *Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas*. Barcelona: Paidós, 1997.
- ILLICH, Ivan. *La sociedad desescolarizada*. Barcelona: Barral, 1974.
- KAPUCINSKI, Ryszard. *Encuentros con el otro*. Barcelona: Anagrama, 2007.
- KLEIN, Naomi. *No logo. El poder de las marcas*. Barcelona: Paidós, 2001.
- JORDAN, José Antonio (coord.). *Multiculturalisme i educació*. Barcelona: Proa.
- UOCELIAS, Norbert. *La sociedad de los individuos*. Barcelona: Península, 2000.
- MERNISSI, Fatima. *L'harem occidental*. Barcelona: Edicions 62, 2001.
- MORIN, Edgar. *Els 7 coneixements necessaris per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre Unesco Catalunya, 2000.
- SAU, Victoria. *Diccionario ideológico feminista*. Barcelona: Icaria, 1990.
- SUBIRATS, Joan (coord.). *Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals*. Barcelona: Mediterrània, 2003
- SUBIRATS, Joan. *Educació i govern local. La importància del territori i de la comunitat en el paper de l'escola*. Barcelona: CEAC 2001.
- VARELA, Julia; ÁLVAREZ-URIA, Fernando. *Arqueología de la escuela*. Madrid: La Piqueta. 1991.

Tècniques d'Expressió i Comunicació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

- Conèixer i utilitzar els diferents gèneres discursius, orals i escrits, propis dels àmbits universitari i professional.
- Aprendre a utilitzar la llengua amb rigor formal (convencions estilístiques, tipogràfiques, etc.) i lingüístic (estàndard oral i escrit de la llengua catalana).
- Garantir que l'alumnat adquireixi un nivell de competència lingüística i comunicativa adequats per tal de poder-se comunicar amb eficàcia i precisió en l'àmbit acadèmic i professional.
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació, d'anàlisi i de construcció de coneixement a partir de la pròpia experiència i la dels altres, saber-la documentar, fonamentar i comunicar de forma oral i escrita.

L'assignatura és instrumental i serveix per introduir l'alumnat als gèneres discursius propis de la comunitat universitària, tant orals com escrits, així com també als gèneres discursius propis de l'àmbit professional específic. Aquest plantejament permet vincular-la amb altres assignatures del grau, en la mesura que dota l'alumnat d'eines per produir, comprendre i interpretar textos dels àmbits científic, acadèmic i professional en llengua catalana.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Comunicar-se de forma oral i escrita adequadament en les llengües oficials de la Comunitat Autònoma.
- Disposar d'instruments per transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.
- Tenir destresa en la cerca i gestió de la informació.
- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.
- Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Fomentar experiències d'iniciació a les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura i conèixer els diferents registres i usos de la llengua.
- Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.

CONTINGUTS:

1. **La competència comunicativa oral i escrita**
  1. El/la mestre/a i la comunicació
2. **La variació lingüística**
  1. Les varietats i els registres

2. L'estàndard
3. **La composició escrita**
  1. El procés de composició escrita: planificació, textualització i revisió
  2. Les propietats textuais: adequació, coherència i cohesió
  3. Gèneres discursius escrits propis de l'àmbit acadèmic i professional
  4. Recursos per a la composició escrita
4. **El discurs oral**
  1. El procés de planificació del discurs oral formal
  2. Estratègies de producció i comprensió orals
  3. Gèneres discursius orals propis de l'àmbit acadèmic i professional
  4. Criteris de locució i correcció fonètica

AVALUACIÓ:

Avaluació del procés:

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Al llarg del curs l'alumnat realitzarà diverses tasques orals i escrites, individuals i grupals, a dins i a fora de l'aula, que d'acord amb un pla de treball li permetran anar assolint els continguts de l'assignatura. La professora en farà el seguiment a les sessions de treball dirigit i a les tutories individuals. Cal tenir en compte que:

- Totes les produccions orals i escrites es realitzaran en llengua catalana.
- S'han d'aprovar tots els blocs per separat.
- El termini de lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable.
- Qualsevol activitat que presenti deficiències formals, de normativa o de redacció no serà avaluat de contingut.

Avaluació de resultats:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La qualificació final serà el resultat de tres notes parcials, que convé tenir aprovades per separat, i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

Notes parcials i percentatges de la qualificació final:

Bloc I: Tasques orals i escrites 50 %

Bloc II: Projecte final 25 %

Bloc III: Prova 25 %

La recuperació d'una o més parts de l'avaluació es farà durant el període de proves i activitats de recuperació.

BIBLIOGRAFIA:

- Artigas, Rosa (coord.). *Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre les usos lingüístics*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
- Camps, Anna (comp.). *Seqüències didàctiques per a aprendre a escriure*. Barcelona: Graó, 2003.
- Cassany, Daniel. *Construir l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1999.
- Cassany, Daniel. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2002.
- Cassany, Daniel. *Esmolar l'eina. Guia de redacció per a professionals*. Barcelona: Empúries, 2007.
- Coromina, Eusebi. *Manual de redacció i estil*. Vic: El 9 Nou, 2008.

- Coromina, Eusebi. *Pràctiques d'expressió i comunicació*. Vic: Eumo Editorial, 1987.
- El Hachmi, Najat. *Jo també sóc catalana*. Barcelona: Columna, 2008.
- Mestres, Josep M. i altres. *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Vic: Eumo Editorial/Associació de Mestres Rosa Sensat/Universitat de Barcelona/Universitat Pompeu Fabra, 2007.

Enllaços

<http://www.iec.cat> (Institut d'Estudis Catalans)

<http://www.termcat.cat> (TERMCAT)

<http://sl.uvic.cat> (Serveis Lingüístics de la Universitat de Vic).

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat> (Llengua catalana, Generalitat de Catalunya)

<http://www.cpnl.cat> (Consorti per a la Normalització Lingüística)

<http://www.parla.cat> (Aprendre Català a Internet)

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/ (ARGUMENTA. Competències lingüístiques i comunicatives)

<http://salc.upf.edu/index.php> (Servei d'Autoformació en Llengua)